

ASANSÖRLERDE

Mevzuat, Yönetmelik ve Standartlar

Ülkemizde ekonomik nedenlerle kentleşmeye olan akımlar neticesi arsalar değerlenmiş, dikey yapılaşmanın da buna paralel olarak artması, modern alışveriş merkezlerinin hızla çoğalması, elektronik teknolojinin son yıllarda elektromekanik sistemler içerisinde uygulanmasının pratik ve ekonomik hale gelmesi nedeniyle ASANSÖRLER günlük hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir.

Bir asansörün projelendirilmesi, tasarımı, kontrolü ve işletmeye alınması aşamaları tartışmasız Mühendislik Bilgisi ve Yetkinliği gerektirir. Asansör Endüstrisi diğer sektörler göre genç, dinamik bir sektör olup kavramları, disiplini oluşma sürecindedir. Bu nedenle asansörlerle ilgili mevzuatlar, yönetmelikler ve standartların bilinmesi ve güncellenmesi önemli bir hale gelmiştir.

Asansör konusunda yayınlanmış mevzuatlara kronolojik bir sırayla bakacak olursak ülkemizdeki ilk mevzuatın 1946 yılında bugünkü adıyla Bayındırlık Bakanlığının **Asansör ve Tesisatı Talimatname ve Umumi Fenni Şartnamesi** olarak yayınlandığını görmekteyiz. 20 Maddeden oluşan bu Şartnameden sonra uzun süre bir çalışma yapılmamış, **12 Mayıs 1989 tarih 20163 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan, Sanayi ve Ticaret Bakanlığını tarafından hazırlanan Asansör Yönetmeliği bu sektörün Ülkemizdeki ilk Yönetmeliğidir.** Bu yönetmelikte ilk defa asansör firması, bakımıcı, montajcı tanımları yapılmış, trafik hesabı ilk defa bu yönetmelikte gündeme gelmiş, **Avan Proje ve Asansör Uygulama Projelerinin Elektrik ve/veya Makine Mühendisleri tarafından yapılmasının zorunluluğu getirilmiştir.** Yine ilk kez yıllık kontrollerin yapılma zorunluluğu bu yönetmelikle uygulamaya konulmuştur. Ancak bu Yönetmelik bir kısım asansörcüler tarafından kabul etmek istenmemiş, özellikle mühendislerin proje, ruhsatlandırma, bakım ve yıllık kontrolleri ile ilgili maddeleri sektör içerisindeki disipline edilmeyi sevmeyenler tarafından tartışılır hale getirilmiştir.

20 Aralık 1995 tarih 22499 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan, yine Sanayi Bakanlığının çıkardığı yönetmelik 1989 da çıkan yönetmelikte olmayan garanti belgesi, imalat belgesi, bakımıcı firmanın TSE hizmet yeterlilik belgesi tanımlarını getirmiştir. Elektronik sistemlerin gelişmesi ve kumanda sistemlerine girmesi nedeniyle **Mühendislik tanımında Elektrik ve/veya Makine Mühendisi tanımı yerine Elektrik-Elektronik ve Makine Mühendisleri tarafından yapılır düzenlemesi getirilmiştir.** **Proje tanımları da Avan Proje, Uygulama Projesi, Elektrik Projesi şeklinde detaylandırılmıştır.** Asansör komponent imalatçıları, asansör montajcısı, asansör bakımı yapan firmalarının ayrı ayrı firmalar olduğu, sahip olmaları gereken nitelikler belirtilmiştir.

Asansör Sektöründe; 1996 yılında yapılan anlaşmalara bağlı olarak, 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren EC olarak kısaltılan (European Community) AB (Avrupa Birliği) ya da AT (Avrupa Topluluğu) dediğimiz Ortak Pazar Ülkesi olarak kabul görmemiz için, Ortak Pazar Piyasa Uygulamalarına geçme zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Bu birliğin ön şartlarından uyumlaştırma çalışmaları, **CE işaretini taşımak zorunda olan 23 ürün ile ilgili direktiflerine ki bunların içerisinde Asansörler için 95/16/EC Lift Directive (Asansör Direktifi)** ile yeni bir hukuki

boyutla tanışmıştır.2001 yılında başlayan çalışmalar ve çıkarılan bağlı Yönetmelikler neticesinde;

4703 Sayılı Ürünler İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına dair Kanun (Çerçeve Kanun) 11 Ocak 2002 tarihinde çıkarılmıştır.

Kendisine bağlı;

- **2001/3529 sayılı Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine dair Yönetmelik,**
- **2001/3530 sayılı "CE" İşaretinin Ürünler İliştirilmesi ve Kullanılmasına dair Yönetmelik,**
- **2001/3551 sayılı Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ile Onaylanmış Kuruluşlara dair Yönetmelikleri ile birlikte yürürlüğe girmiştir.**

Avrupa Birliğine dahil olma sürecinde Birliğe uyum çalışmalarının bir sonucu olarak **95/16/EC ya da 95/16/AT diye adlandırdığımız Asansör Direktifi tercüme edilerek ve günün koşullarına göre maddeler ilave edilerek, 15 Şubat 2003 tarih 25021 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.** Bu Yönetmelikle CE Uygunluk İşareti, AT Uygunluk Beyanı, AT Tip İnceleme Belgesi, Onaylanmış Kuruluş, Piyasa Gözetim ve Denetim kavramları ortaya çıkmıştır. Bu süreçte CE Belgesi ve TSE Belgesi birbirine karıştırılarak Asansör Sektöründe bir kargaşa oluşmuştur. Özellikle ulusal onaylanmış Kuruluşların bu dönemde olmaması nedeniyle yerli firmalarımız Avrupalı onaylanmış kuruluşlara başvurmak zorunda kalmış, nerdeyse tüm firmalarımız tam kalite güvencesi (Modül H) kapsamında belgeler almışlardır. Asansör yönetmeliği uygulamaları için **Onaylanmış Kuruluş Görevlendirilmesinde esas alınan Temel Kriterlere Dair Yönetmelik 21 Mayıs 2003 tarih ve 25114 sayılı Resmi Gazete ile yeni bir Yönetmelik yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.**

Asansör sektöründeki belirsizliklerden Asansörlerin ruhsatlandırmasıyla ilgili geçici madde ilavesiyle yeni düzenlemeyi içeren **Asansör Yönetmeliği 12 Ocak 2005 tarihinde 25698 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.**

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı 2003 yılındaki yönetmeliği geçiş dönemi olarak var sayarak bu yönetmelikteki yer alan maddeleri orijinal 95/16/AT direktifini tam tercüme ederek ve **halen yürürlükteki yönetmeliği 31 Ocak 2007 tarih 26420 sayılı Resmi Gazetede yayınlamak üzere yürürlüğe koymuştur.** Bu yönetmelik insanların, insan ve yüklerin veya sadece yüklerin taşınmasında kullanılan **asansörler ve bunlara ait güvenlik kısımlarının piyasaya arz edilmeden önce karşılamaları gereken temel sağlık ve güvenlik gereklerini belirlemektedir.**

Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 14 Ağustos 2009 tarih 27139 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren ve 2007 tarihli asansör yönetmeliğinde kapsam dışı asansörleri tanımlayan 2. maddesi, asansör tanımının yapıldığı 4.Maddesi, EK:1 genel bölümündeki asansör taşıyıcısı ve EK:1 kabin dışındaki kişilere yönelik tehlikeler bölümünde risk durumlarıyla ilgili maddelerde değişiklik yapılmıştır.